

Nr 51.

Ankom till riksdagens kansli den 16 juni 1943 kl. 5 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning med särskilda bestämmelser angående taxering för inkomst av under år 1943 stormfälld skog jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 28 maj 1943 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 323, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till förordning med särskilda bestämmelser angående taxering för inkomst av under år 1943 stormfälld skog.

Beträffande författningsförslagets lydelse hänvisas till utskottets hemställan.

Till utskottets behandling har överlämnats den i anledning av propositionen väckta motionen nr 449 i andra kammaren av herr *Werner*, vari hemställt, att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 323 angående taxering av stormfälld skog måtte utforma fördelningsbestämmelserna i huvudsaklig överensstämmelse med i motionen angivna principer, eller, om tiden ej medgiver utarbetande av nödig lagtext, hos Kungl. Maj:t begära nytt förslag i angiven riktning att framläggas senast vid början av 1944 års riksdag, eller att, om detta icke kan bifallas, de av Kungl. Maj:t föreslagna spärrbeloppen 8,000 och 5,000 kronor måtte sänkas till resp. 2,500 och 1,500 kronor, samt att under propositionens behandling måtte beaktas de synpunkter, som anförts i den förevarande motionen och i motionen nr 371 i andra kammaren.

I motionen II: 449 har anförts, bland annat, att den fördelningsprincip, på vilken propositionen byggde, vore fullt riktig och borde kunna godtagas rörande den skogsintäkt, som återstode sedan den skattskyldige erhållit det avdrag för minskning i skogs ingångsvärde till vilket han kunde visa sig vara berättigad. Vissa starka erinringar kunde däremot resas, särskilt i två avseenden, mot utformningen av Kungl. Maj:ts förslag.

Den första invändningen riktade sig mot förslaget, att det belopp, för vilket uppskov önskades, skulle deponeras i riksbanken och bindas för viss tid samt beskattas i mån av uttag. Förfaringsättet att såsom villkor för uppskov fråntaga skogsägaren dispositionsrätten till viss del av hans egent-

liga fastighetskapital ingåve betänkligheter. Än mera betänklig vore dock den skillnad i möjlighet att tillgodogöra sig den föreslagna skattelättnaden, som ovillkorligen måste uppstå mellan den välsituerade och den ekonomiskt svaga skattskyldige. Denna olikhet funne motionären icke stå i överensstämmelse med vedertagen beskattningsprincip.

Den andra mycket starka invändningen avsåge bestämmelsen, att uppskov ej finge meddelas där bruttointäkten av den stormfällda skogen understige 8,000 kronor och att insättning i riksbanken ej finge avse belopp understigande 5,000 kronor. Genom denna bestämmelse komme huvudparten av bondeskogsbruket i landet att uteslutas från lagens tillämpning, vilket skulle innebära en påtaglig orättvisa mot de mindre skogsägarna. Skulle trots de besvärligheter av många slag, som måste anses vidlåda depositionssystemet, detta i princip vinna riksdagens bifall, syntes de föreslagna spärrgränserna böra sänkas från resp. 8,000 och 5,000 kronor till resp. 2,500 och 1,500 kronor.

Slutligen anförde motionären, att med de invecklade och principiellt viktiga frågor, som vore förenade med propositionen, tiden icke medgäve att densamma ägnades nödig granskning under pågående riksdag. Motionären förordade därför att ärendet uppsköttes till en eventuell höstriksdag eller till början av 1944 års lagtima riksdag.

Till behandling i samband med förevarande proposition har utskottet vidare upptagit den efter utgången av den ordinarie motionstiden vid riksdagens början med stöd av bestämmelsen i § 55 andra stycket riksdagsordningen väckta motionen nr 371 i andra kammaren av herr *Werner*, vari hemställt, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla, att Kungl. Maj:t med beaktande av vad i motionen anförts ville verkställa utredning i frågan om beskattning av under år 1943 stormfälld skog samt att för innevarande års riksdag eller i omedelbar början av 1944 års riksdag för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen kan föranleda.

I berörda motion har anförts bl. a., att i de fall där den skattskyldige kunde påvisa att det av stormskadorna framkallade virkesuttaget enbart eller tillika med den redan förut uttagna årskvantiteten utgjorde två eller flera års normal skogstillväxt, det borde vara möjligt att medgiva den skattskyldige rätt till fördelning av det föreliggande kapitaluttaget på ett visst antal år framåt med en viss relation mellan årstillväxtens och virkesuttagets storlek.

Inom finansdepartementets skatteberedning har utarbetats en promemoria med förslag till förordning med särskilda bestämmelser beträffande taxering för inkomst av stormfälld skog. Beträffande innehållet i nämnda promemoria tillåter sig utskottet hänvisa till propositionen, s. 5—7.

Över skatteberedningens förslag ha efter remiss yttranden avgivits av *Sveriges skogsägareförbund*, *Sveriges skogsägareföreningars riksförbund*, *länsstyrelserna i Örebro och Västmanlands län*, *fullmäktige i riksbanken*, *skogs-*

styrelsen och kammarrätten. Vad angår innehållet i ifrågavarande yttranden får utskottet hänvisa till propositionen, s. 7—11.

Till stöd för det i propositionen framlagda förslaget har *departementschefen* anfört följande:

»Någon fullständig utredning angående omfattningen av de stormfällningar som ägt rum i början av detta år föreligger ännu icke, varför det ej med säkerhet kan bedömas, huruvida en lagstiftning av ifrågavarande innebörd kan anses nödvändig eller kommer att få någon större praktisk betydelse. Emellertid har skogsstyrelsen vitsordat behovet av en anordning i syfte att fördela av stormfällningar föranledda onormalt stora skogsinkomster på flera år och ansett skatteberedningens förslag till en dylik anordning tillfredsställande. Även skogsägarnas organisationer ha förordat förslaget och i de yttranden, som i övrigt avgivits, har detsamma lämnats utan erinran. Under sådana förhållanden anser jag mig kunna förorda en lagstiftning i förevarande syfte.

Mot den principiella uppläggningsen av skatteberedningens förslag har jag ej heller något att erinra. I överensstämmelse med vad skatteberedningen uttalat förutsätter jag också, att den merinkomst, som åtnjutits genom avyttring av stormfälld skog, icke skall taxeras till krigskonjunkturskatt, samt att de bestämmelser, som i anledning härav kunna bli erforderliga, böra iakttagas vid utarbetande av förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1944. Med hänsyn till vissa erinringar som framställts i yttrandena föreslår jag däremot några ändringar och kompletteringar av de av skatteberedningen föreslagna författningsbestämmelserna i olika detaljer.

Enligt skatteberedningens förslag skall uppskov kunna medgivas endast beträffande inkomst som åtnjutits under år 1943. På sätt Sveriges skogsägareföreningars riksförbund föreslagit torde emellertid uppskov böra kunna åtnjutas vare sig inkomsten åtnjutits under år 1943 eller ett senare år, blott den härleder sig från avyttring av skog, som stormfällts under år 1943. I sådant syfte har en omformulering gjorts i 1 § första stycket, varigenom även de synpunkter av liknande art, som framförts i vissa andra yttranden, torde bli beaktade. Däremot anser jag mig ej kunna förorda riksförbundets förslag att de av stormfällningen föranledda kostnaderna skulle ur taxerings-synpunkt få förskjutas i den mån utgifterna ej motsvarades av inkomster under samma beskattningsår. Enligt vad jag inhämtat från skogssakkunnigt håll kunna nämligen de fall, som riksförbundet åberopat till stöd för nämnda förslag, antagas bli rätt ovanliga, varför en anordning i dylikt syfte, vilken för övrigt torde medföra svårigheter i taxeringstekniskt hänseende, skulle sakna nämnvärd praktisk betydelse. Därtill kommer att en blivande författning kan komma till de skattskyldigas kännedom så tidigt att de i regel kunna vidtaga erforderliga dispositioner för utnyttjande i möjligaste mån av de förmåner, som författningen i den föreslagna lydelsen medger.

På grund av vad kammarrätten anfört föreslår jag vidare en ändring i 1 §

tredje stycket, varigenom i det fall, att skattskyldig under beskattningsåret haft inkomst genom avyttring av stormfälld skog i mer än en kommun, uppskov med taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt må avse högst summan av de belopp, för vilka uppskov enligt den i detta stycke föreskrivna regeln högst må åtnjutas vid taxeringen till kommunal inkomstskatt, oavsett om någon sådan taxering i det särskilda fallet åsättes den skattskyldige med hänsyn till honom tillkommande procentavdrag.

I 1 § fjärde stycket föreslår jag en kompletterande regel för det fall, som berörts av Sveriges skogsägareföreningars riksförbund, nämligen där inkomsten vid taxeringen beräknas till högre belopp än den skattskyldige upp-givit i sin deklaration. I sådant fall bör uppskov kunna medgivas även för det sålunda förhöjda inkomstbeloppet under förutsättning att insättning i riksbanken, såvitt angår detta belopp, sker inom tid som av landskamreraren bestämmes. Detta torde kunna gälla även där taxeringen höjes av kammarrätten eller regeringsrätten.

Att, såsom skogsstyrelsen ifrågasatt, en placering i statsobligationer skulle kunna godtagas såsom förutsättning för uppskov torde ej böra vara uteslutet, men bör i så fall deposition av obligationerna ske i riksbanken. I anledning härav föreslår jag i 1 § fjärde stycket en kompletterande föreskrift, enligt vilken insättning i riksbanken må efter riksbankens medgivande ersättas med annan väsentligen likvärdig disposition av tillgångar.

Beträffande de föreslagna spärreglerna, nämligen att uppskov ej må erhållas där bruttointäkten av den stormfällda skogen understiger 8,000 kronor och att insättning i riksbanken ej må avse belopp understigande 5,000 kronor, har av skogsstyrelsen och länsstyrelsen i Örebro län ifrågasatts viss sänkning av de nämnda beloppen. Tillräckliga skäl för en dylik ändring synas mig emellertid ej föreligga. Det torde nämligen kunna antagas, att en uppskovs rätt i fall där bruttointäkten understiger 8,000 kronor icke skulle ha någon större betydelse. Vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt kan progressionen ej heller nämnvärt inverka beträffande ett lägre belopp än 8,000 kronor. Med utgångspunkt från sistnämnda belopp synes mig också det av skatteberedningen för insättning i riksbanken föreslagna minimibeloppet vara väl avvägt. Jag biträder alltså skatteberedningens förslag i ifrågavarande hänseenden.

Däremot anser jag mig böra tillmötesgå skogsstyrelsens förslag om utsträckning av tiden för uppskovet med ytterligare ett år. Belopp, för vilket uppskov med beskattningen erhållits, skall alltså upptagas såsom bruttointäkt senast under fjärde beskattningsåret efter det då stormfällningen ägde rum. Härav föranledda ändringar i skatteberedningens förslag ha vidtagits i 2 och 5 §§.

I anledning av vad fullmäktige i riksbanken anfört föreslår jag också vissa ändringar i förslaget. I syfte att begränsa antalet uttag från riksbanken torde sålunda 5 § böra kompletteras med en föreskrift, enligt vilken uttag ej må understiga en fjärdedel av det å det särskilda kontot insatta beloppet. Vidare föreslås ett stadgande i 6 §, att meddelande från riksbanken om verkställda

uttag skall översändas senast den 15 februari året efter det då uttag skett. Vad fullmäktige anfört om eventuell överflyttning på postgirot av den för riksbanken föreslagna funktionen synes mig däremot ej böra föranleda någon åtgärd, då det torde kunna förväntas, att insättarkontona icke komma att uppgå till något större antal och riksbankens arbetsbörda sålunda ej behöver nämnvärt ökas genom det föreslagna förfarandet.

I 6 § har vidare gjorts den ändringen, att meddelande om uttag från riksbanken skall, såsom i vissa yttranden ifrågasatts, sändas till länsstyrelsen, som i sin tur givetvis bör underrätta vederbörande beskattningsnämnd.

Kammarrätten har anmärkt, att därest inkomst föreligger av såväl stormfälld som annan skog samt ett gemensamt avdrag för skogs värdeminskning skall medgivas, regler böra givas till upplysning om fördelningen av detta värdeminskningsavdrag. Några dylika regler synas mig dock ej erforderliga. Avdraget för värdeminskning bör givetvis beräknas enligt bestämmelserna i kommunalskattelagen, och skulle en fördelning på antytt sätt bliva nödvändig, torde denna bliva beroende på utredningen i det särskilda fallet, därvid, om ej annan fördelningsgrund anses böra tillämpas, proportionering av avdraget får ske efter förhållandet mellan bruttointäkterna å de olika slagen av skog. Det torde ligga i sakens natur, att, därest uppskov beviljas för viss inkomst av stormfälld skog, det häremot svarande avdraget för värdeminskning bör hänföras till det senare beskattningsår, då inkomsten tages till beskattning.

Några särskilda bestämmelser om besvärsrätt, såsom länsstyrelsen i Västmanlands län ifrågasatt, torde ej heller vara nödvändiga. Då beslut om uppskov skall meddelas i samband med beslut om taxering, bliva taxeringsfördningens bestämmelser om besvärsrätt tillämpliga. Vad samma länsstyrelse i övrigt anfört bör beaktas men torde ej böra föranleda några särskilda bestämmelser i detta sammanhang. Därest vissa tillämpningsföreskrifter skulle visa sig erforderliga, torde Kungl. Maj:t få utfärda sådana. En bestämmelse härom har upptagits i 8 §.

Förutom de nämnda ändringarna ha några justeringar av formell art gjorts i skatteberedningens förslag.»

Det i propositionen framlagda förslaget innebär, att skattskyldig, som åtnjutit inkomst genom avyttring av under år 1943 stormfälld skog, skall under vissa förutsättningar äga åtnjuta uppskov med taxering till kommunal inkomstskatt samt statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för denna inkomst. Uppskovet får avse högst det belopp, varmed bruttointäkten å avyttringen överstiger de av stormfällningen och avyttringen föranledda kostnaderna under det beskattningsår, då inkomsten åtnjuts. För erhållande av uppskov förutsattes att den skattskyldige å särskilt konto hos riksbanken insatt det belopp, för vilket uppskov önskas. Vidare avses uppskov ej skola meddelas i fall, då bruttointäkten av den stormfällda skogen understiger 8,000 kronor, varjämte insättning i riksbanken ej får ske med belopp understigande 5,000

Utskottet.

kronor. Belopp för vilket uppskov med taxeringen åtnjutits skall beskattas för det beskattningsår, då uttag från det särskilda kontot hos riksbanken skett men senast för fjärde beskattningsåret efter det då stormfällningen ägde rum.

Det i den föreliggande motionen II: 371 väckta förslaget om en uppdelning av skattskyldigheten för den genom stormfällningen åtnjutna intäkten på flera år efter förhållandet mellan årstillväxtens och virkesuttagets storlek finner utskottet värt beaktande. Ur principiell synpunkt torde, såvitt utskottet kunnat finna, icke vara något att erinra mot en sådan anordning. Därigenom skulle även undvikas att den skattskyldige på sätt nu föreslagits nödgas avhända sig dispositionsrätten till den av honom erhållna intäkten. Då emellertid ett frångående av det i propositionen framlagda förslaget i detta avseende skulle innebära en fullständig omarbetning av samma förslag och tiden ej medgivit en sådan omarbetning, anser sig utskottet böra förorda, att frågan om uppskov med beskattningen av förevarande intäkter regleras på sätt som i propositionen föreslagits.

Beträffande de i propositionen föreslagna spärreglerna, nämligen att uppskov ej skall erhållas där bruttointäkten av den stormfällda skogen understiger 8,000 kronor och att insättning i riksbanken ej må avse belopp understigande 5,000 kronor, har i vissa remissyttranden liksom även i motionen II: 449 ifrågasatts en sänkning av dessa belopp. Då det med de sålunda föreslagna spärreglerna synes kunna befaras, att ägare av mindre skogsfastigheter skulle med avseende å den nu föreslagna rätten att erhålla uppskov med beskattningen bliva sämre tillgodosedda än ägare av större skogsfastigheter, anser även utskottet en sänkning av ovan berörda belopp vara motiverad. Utskottet föreslår fördenskull, att spärreglerna skola utformas på sådant sätt att uppskov ej må erhållas där bruttointäkten av den stormfällda skogen understiger 4,000 kronor och att insättning i riksbanken ej må avse belopp understigande 2,000 kronor.

I övrigt har utskottet ej funnit anledning till erinran mot det i propositionen framlagda förslaget.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

- 1) att riksdagen måtte, med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 323 icke kunnat av riksdagen oförändrad bifallas, antaga följande såsom *utskottets förslag* be-tecknade

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

F ö r s l a g

till

förordning med särskilda bestämmelser angående taxering för inkomst av under år 1943 stormfälld skog.

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Skattskyldig, som åtnjutit inkomst genom avyttring av under år 1943 stormfälld skog, må under de förutsättningar och i den utsträckning nedan stadgas erhålla uppskov med taxering till kommunal inkomstskatt samt statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för denna inkomst.

Uppskovet må avse högst det belopp, varmed bruttointäkten å avyttringen överstiger de av stormfällningen och avyttringen föranledda kostnaderna under det beskattningsår då inkomsten åtnjutits.

Har skattskyldig under beskattningsåret haft inkomst genom avyttring av stormfälld skog i mer än en kommun, må uppskovet med taxeringen till kommunal inkomstskatt i varje kommun avse högst det belopp, varmed bruttointäkten å avyttringen av stormfälld skog i den kommunen överstiger på samma skog belöpande kostnader som nyss sagts, och må uppskovet med taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt ej avse mer än summan av de belopp, för vilka enligt vad nyss sagts uppskov vid taxeringen till kommunal inkomstskatt högst må åtnjutas.

Såsom villkor för uppskov skall gälla att den skyttskyldige, innan deklaration för ifrågavarande beskattningsår skall avgivas, å särskilt konto hos riksbanken insatt det belopp för vilket uppskov önskas. Dock må, därest inkomsten vid taxeringen beräknas till högre belopp än i deklarationen uppgivits, insättning i riksbanken, såvitt angår det överskjutande beloppet, ske inom tid som av landskamreraren bestämmes. Insättning i riksbanken må efter riksbankens medgivande ersättas med annan väsentligen likvärdig disposition av tillgångar.

Uppskov må ej meddelas där bruttointäkten av den stormfällda skogen understiger 8,000 kronor, och må insättning i riksbanken ej avse belopp understigande 5,000 kronor.

Uppskov må ej meddelas där bruttointäkten av den stormfällda skogen understiger 4,000 kronor, och må insättning i riksbanken ej avse belopp understigande 2,000 kronor.

2 §.

Belopp, för vilket uppskov med taxeringen erhållits, skall upptagas såsom bruttointäkt av skogsbruk för det beskattningsår då uttag från det särskilda

*(Kungl. Maj:ts förslag.)**(Utskottets förslag.)*

kontot hos riksbanken sker men senast under fjärde beskattningsåret efter det då stormfällningen ägde rum. I intäkten inräknas jämväl uppburen ränta å kontot.

Åtnjuter skattskyldig uppskov med taxeringen till kommunal inkomstskatt i mer än en kommun, skall varje uttag från riksbanken anses belöpa på de olika kommunerna i samma proportion som de belopp, för vilka uppskov åtnjutits, fördelats å dessa.

3 §.

Skattskyldig, som önskar åtnjuta uppskov med taxering enligt denna förordning, skall vid sin i hemortskommunen avlämnade självdeklaration för det beskattningsår, under vilket inkomsten genom avyttring av stormfälld skog åtnjutits, bifoga utredning angående storleken av nämnda inkomst samt besked från riksbanken rörande verkställd insättning å särskilt konto enligt denna förordning. Utredning som nu sagts må lämnas å blankett enligt formulär, som fastställs av Kungl. Maj:t.

Har den skattskyldige under beskattningsåret haft inkomst genom avyttring av stormfälld skog i mer än en kommun, skall utredning som nyss sagts förebringas särskilt för varje kommun, beträffande vilken uppskov med taxering till kommunal inkomstskatt yrkas.

4 §.

Å medel, som insätts i riksbanken jämlikt 1 §, skall utgå ränta efter räntefot, som av riksbanken fastställs, svarande mot sedvanlig depositionsränta.

Avser uppsägning utbetalning av medel inom kortare tid än fyra månader, skall den skattskyldige vidkännas ränteavdrag enligt grunder som av riksbanken bestämmas.

5 §.

Skattskyldig, som vill disponera hos riksbanken insatta medel, äger att efter uppsägning hos riksbanken återfå det insatta beloppet. Uppsägning må avse beloppet i dess helhet eller del av detsamma, dock att uttag ej må understiga en fjärdedel av det ursprungligen insatta beloppet. Har hela beloppet ej uttagits före utgången av år 1947, skall riksbanken vid utgången av nämnda år till den skattskyldige återbetala vad som må kvarstå å det särskilda kontot.

6 §.

Har uttag skett av hos riksbanken enligt denna förordning insatta medel, skall riksbanken senast den 15 februari året efter det då uttag skett översända meddelande härom till vederbörande länsstyrelse. Så skall förfaras jämväl i fall där riksbanken enligt 5 § utan föregående uppsägning utbetalar vad som må kvarstå å det särskilda kontot.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

7 §.

Där åtgärd av riksbanken enligt denna förordning ifrågakommer, sker handläggningen vid riksbankens huvudkontor i Stockholm.

Hänvändelse till huvudkontoret kan ske direkt eller genom förmedling av avdelningskontor.

8 §.

Kungl. Maj:t äger utfärda för tillämpning av denna förordning erforderliga föreskrifter.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

2) att motionerna II: 371 och II: 449 av herr Werner måtte, i den mån de icke kunna anses besvarade genom vad utskottet här ovan anfört och hemställt, av riksdagen lämnas utan åtgärd.

Stockholm den 16 juni 1943.

På bevillningsutskottets vägnar:

A. J. BÄRG.

Närvarande:

från första kammaren: herrar *Johan Bärq, Axel Ivar Anderson, Sjödaahl, Egnell, Ekman, friherre Lagerfelt, Velander, Herman Ericsson, Franzon** och *Lindblom*; samt

från andra kammaren: herrar *Hagberg* i Malmö, *Olsson* i Gävle, *Orgård, Sandberg, Falk, Kilbom, Sundström* i Skövde, *Nilsson* i Kristinehamn*, *Olson* i Göteborg* och *Andersson* i Vigelsbo*.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.